

Житомирський державний університет імені Івана Франка
ННІ педагогіки
Кафедра дошкільної освіти та педагогічних інновацій

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З

**«Навчальної практики з методики організації літнього
оздоровлення дітей»**

**для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Предметна спеціальність	—
Спеціалізація	—
Освітня програма	Дошкільна освіта
ННІ	педагогіки

Укладачі: Тетяна Гужанова,
Оксана Сорочинська, Ірина Денисюк
Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри дошкільної освіти
та педагогічних інновацій
Протокол від «13» квітня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Іван КОНОВАЛЬЧУК

Житомир 2023

УДК 37.091.217:379.8

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
протокол 10 від 26 травня 2023 року*

Рецензенти:

Рецензенти:

Бабійчук Тамара – кандидат педагогічних наук, викладач Бердичівського педагогічного фахового коледжу Житомирської обласної ради.

Кучинська Лілія – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін, методист з дошкільної освіти лабораторії методичного забезпечення КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР.

Федорова Марія – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з «Навчальної практики з методики організації літнього оздоровлення дітей» / уклад. Гужанова Т.С., Сорочинська О.А., Денисюк І.О. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 25 с.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з «Навчальної практики з методики організації літнього оздоровлення дітей» містять тематику занять, які сприятимуть застосуванню психолого-педагогічних знань в процесі вирішення педагогічних завдань в умовах літнього оздоровчого періоду в ЗДО, набуттю здобувачами вищої освіти компетентностей з організації літнього оздоровлення дітей. Розроблені матеріали сприятимуть підготовці майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти до проведення різних форм і методів роботи з дошкільниками у літній період.

Інструктивно-методичні матеріали обов'язкової освітньої компоненти «Навчальна практика з методики організації літнього оздоровлення дітей» можуть бути використані викладачами та здобувачами вищих навчальних закладів, вихователями закладів дошкільної освіти у практичній діяльності в літній період.

УДК 37.091.217:379.8

© Гужанова Т. С., Сорочинська О. А., Денисюк І. О. 2023
© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
I. Рекомендації до підготовки та проведення практичних занять	7
Практичне заняття № 1, 2	7
Тема: Роль і місце літнього відпочинку та оздоровлення в системі виховання дітей	
Практичне заняття № 3, 4	8
Тема: Планування роботи на період літнього оздоровлення дітей в ЗДО	
Практичне заняття № 5, 6	9
Тема: Організація пізнавально-творчої діяльності на період літнього оздоровлення дітей	
Практичне заняття № 7, 8	10
Тема: Реалізація провідних завдань національного виховання в період літнього оздоровлення дітей.	
Практичне заняття № 9-12	10
Тема: Ігрова діяльність дітей в літній оздоровчий період в закладі дошкільної освіти	
Практичне заняття № 13, 14	11
Тема: Організація фізичного розвитку, загартування організму та оздоровлення дітей дошкільного віку	
Практичне заняття № 15, 16	12
тема: Організація діяльності з природничо-екологічного напрямку в літній оздоровчий період	
Практичне заняття №17, 18	12
Тема: Організація діяльності художньо-естетичного напрямку в літній оздоровчий період	
Практичне заняття № 19, 20	13
Тема: Робота з батьками дітей в літній оздоровчий період	
II. Рекомендована література	14
III. Звітна документація та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти	15
Додатки	17

Передмова

Практика є складовою і обов'язковим компонентом професійної підготовки майбутніх педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь здобувачів вищої освіти, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Мета «Навчальної практики з методики організації літнього оздоровлення дітей» – формування умінь застосовувати психолого-педагогічні знання в процесі вирішення педагогічних завдань в умовах літнього оздоровчого періоду в ЗДО, набуття здобувачами вищої освіти компетентностей з організації літнього оздоровлення дітей, практичне засвоєння змісту, форм і методів роботи з дітьми у літній період.

Завдання:

- розширення і поглиблення науково-теоретичних знань здобувачів вищої освіти з педагогіки, психології, спеціальних дисциплін в процесі підготовки до літнього оздоровчого періоду;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з умовами роботи та правилами внутрішнього розпорядку ЗДО у літній період;
- формування умінь організувати процес виховання і оздоровлення дітей відповідно до сучасних вимог педагогічної науки,
- засвоєння педагогічних технологій організації літнього відпочинку і оздоровлення дітей;
- оволодіння методиками і технологіями особистісної та колективної творчої діяльності,
- розвиток умінь вибирати найефективніші методи і прийоми роботи з дітьми в літній період;
- формування умінь проводити самоаналіз власної діяльності.

За час проходження практики здобувач вищої освіти має набути такі компетентності:

Змістовно навчальна практика з методики організації літнього оздоровлення дітей спрямована на формування здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі 012 Дошкільна освіта професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 11. Здатність до генерування нових ідей (креативність), впровадження їх у життєдіяльність освітнього закладу, планування та проведення досліджень.
- ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- СК 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
- СК 3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
- СК 5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
- СК 7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).
- СК 8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.
- СК 11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.
- СК 12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.
- СК 13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
- СК 14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
- СК 18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
- СК 19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
- СК 20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки,

перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

СК 21. Здатність діагностувати рівень фізичного, пізнавального, соціально-морального, мовленнєвого, художньо-естетичного, креативного розвитку дітей, на основі цього визначати цілі та зміст педагогічної діяльності з орієнтацією на зону найближчого розвитку дошкільників.

СК 22. Здатність до створення розвивального середовища у ЗДО та методичного забезпечення навчально-виховного процесу (розробки планів занять, наочності тощо).

I. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1, 2

ТЕМА: РОЛЬ І МІСЦЕ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В СИСТЕМІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Мета: Ознайомитися з метою та завданнями «Навчальної практики з методики організації літнього оздоровлення дітей»; зрозуміти завдання оздоровлення дітей у закладі дошкільної освіти у літній період, умови роботи ЗДО в літній період та організацію режимних моментів.

Професійна спрямованість: Знання даного розділу дозволять зрозуміти особливості організації літнього оздоровчого періоду у закладі дошкільної освіти у відповідності до нормативних документів.

ПЛАН

1. Спрямованість літньої педагогічної практики. Мета та завдання практики.
2. Пріоритетні завдання оздоровлення дітей у закладі дошкільної освіти у літній період (оздоровчі, освітні).
3. Умови роботи закладу дошкільної освіти у літній період, функціональні обов'язки і режим праці педагогічних працівників під час організації літнього оздоровлення дітей, правила внутрішнього розпорядку, наповнюваність груп дітей.
4. Специфіка режимних моментів у літній оздоровчий період (ранковий прийом, форми роботи).

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Ознайомитися з особливостями підготовки ЗДО до літнього оздоровлення дітей (аналіз та підготовка матеріальної бази; формування наказів «Про підготовку та організацію літнього оздоровлення дітей у ЗДО», «Про запобігання харчовим отруєнням та організацію раціонального харчування дітей у літній оздоровчий період»; інструктаж працівників ЗДО з питань безпеки життєдіяльності дітей, пожежної безпеки, охорони праці; розробка методичного забезпечення, схем загартування дітей).

Завдання 2. Ознайомитися з нормативно-правовим забезпеченням організації роботи ЗДО в літній оздоровчий період:

- Закон України «Про дошкільну освіту» (ст. 7, 24)
- Положення про дошкільний навчальний заклад (п. 25)

- Лист МОН № 1/9-456 від 02.09.2016 року "Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах"
- Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» (лист МОН молоді і спорту України від 28.05.2012 № 1/9-413)
- Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році» (лист МОН України від 02.07.2019 р. № 1/9-419).
- Інструктивно-методичні рекомендації МОНУ «Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» (лист від 16.03.2012 р. № 1/9 – 198).
- Інструкція з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах (17.04.2006 № 298/227).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3, 4

ТЕМА: ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ НА ПЕРІОД ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В ЗДО

Мета: знайомство з різними видами, структурою планів, особливостями планування роботи у літній оздоровчий період у закладі дошкільної освіти.

Професійна спрямованість: Знання даного розділу дозволять ефективно виконувати роботу із планування навчально-виховного процесу у закладі дошкільної освіти в літній оздоровчий період.

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Ознайомитися з особливостями календарного планування на літній оздоровчий період.

Завдання 2. Розробити та спланувати конкретні заходи (план-сітку), враховуючи цілі та завдання роботи в літній оздоровчий період, орієнтуючись на вікові особливості дітей (у вигляді тематичних тижнів або тематичних днів).

Завдання 3. Підготувати та провести: анкети, тести, ігри, творчі завдання та інші методики для вивчення і діагностики інтересів та здібностей дітей.

Календарне планування освітньої роботи у літній оздоровчий період здійснюють вихователі, помісячно. Модель календарного планування вони обирають самостійно.

У календарному плануванні на літній оздоровчий період потрібно врахувати ймовірне утворення зведених різновікових груп. Відтак

частіше передбачати роботу по підгрупах, диференціацію завдань і видів діяльності за помірними віку рівнями складності, тривалістю проведення, дозуванням, прийомами педагогічного керівництва та взаємодії старших за віком дітей з молодшими.

Щоб раціонально розподілити і змінювати протягом дня фізичні, психічні навантаження та відпочинок дітей, у календарному плані передбачають оптимальне поєднання різних видів і форм організації ігрової, рухової, пізнавальної, предметно-практичної, комунікативно-мовленнєвої, художньої діяльності у чергуванні з побутовими процесами.

Послідовність, тривалість, частота залучення дітей до різних видів діяльності регулюють з урахуванням таких умов: вік дітей, погода, місце проведення, характер попередньої та наступної діяльності (див. Додаток 2).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5, 6

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПЕРІОД ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

Мета: вчитися реалізовувати найефективніші форми, методи та прийоми організації літнього оздоровлення дітей для розвитку їх індивідуальних здібностей і талантів.

Професійна спрямованість: знання даного розділу дозволять ефективно організувати роботу із розвитку здібностей і талантів дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період.

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Ознайомитися з найефективнішими формами, методами і прийомами організації пізнавально-творчої діяльності в період літнього оздоровлення дітей в ЗДО.

Завдання 3. Об'єднатися у творчі групи, розробити програму діяльності об'єднань за інтересами (гуртки, клуби, секції, студії) у літній оздоровчий період та записати відеоролик для розміщення одного з занять у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 3. Об'єднатися у творчі групи, розробити сценарії та організувати театралізовану виставу (вид театру обирається здобувачами: ляльковий, драматичний, пальчиковий, тіньовий, театр іграшок).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7, 8

Тема: РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОВІДНИХ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ПЕРІОД ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

Мета: пошук нових форм використання духовної культури народу, його національної ментальності, спорідненості світогляду для формування особистісних рис громадянина України.

Професійна спрямованість: знання даного розділу дозволять навчитися використовувати державні та народні свята, традиції, звичаї для розвитку національної самосвідомості дітей в літній оздоровчий період.

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватись до обговорення питання «Специфіка використання засобів народної педагогіки: казок, загадок, пісень у процесі організації літнього оздоровлення дітей в ЗДО».

Завдання 2. Календар літа. Виписати державні, народні та релігійні свята наступного літа. До календаря літа підібрати матеріал для розповідей, бесід, екскурсій, конкурсів. Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 3. Підібрати традиції, звичаї та свята українського народу для використання в організації розвиваючого відпочинку та оздоровлення дітей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9-12

ТЕМА: ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ В ЛІТНІЙ ОЗДОРОВЧИЙ ПЕРІОД В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Мета: підготовка до організації та проведення ігрової діяльності з дітьми дошкільного віку в літній оздоровчий період.

Професійна спрямованість: Знання даного розділу дозволять ефективно організовувати роботу із планування, організації та проведення ігрової діяльності у закладі дошкільної освіти влітку.

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Ознайомитися з видами ігрової діяльності та ігровими формами роботи з дітьми в літній оздоровчий період, методикою організації та проведення ігор (сюжетно-рольові, будівельно-конструктивні, драматизації, дидактичні словесні, з картинками,

настільно-друковані, рухливі, з елементами спортивних ігор, ігри з піском, водою); організацією дитячої ігротеки та ігрових майданчиків.

Завдання 2. Об'єднатися у творчі групи, представити організацію та проведення різнопланових ігор.

Завдання 3. Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» проведення однієї гри.

Завдання 4. Підібрати та провести ігри на знайомство, визначення лідера, формування команд.

Завдання 5. Написати сценарій та провести ігрову програму конкурсного, командного характеру.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 13,14

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ, ЗАГАРТУВАННЯ ОРГАНІЗМУ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мета: Засвоєння особливостей організації роботи з фізичного розвитку, загартування організму та оздоровлення дітей у закладі дошкільної освіти.

Професійна спрямованість: знання даного розділу дозволять ефективно організовувати роботу з фізичного розвитку, загартування організму та оздоровлення дітей в літній оздоровчий період у закладі дошкільної освіти .

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Ознайомитися з різновидами та особливостями здоров'язбережувальних технологій в ЗДО, роботою вихователя з питань навчання дітей культурно-гігієнічним навичкам.

Завдання 2. Об'єднатися у творчі групи, розучити техніку проведення здоров'язбережувальних технологій (казкотерапія, степаєробіка, ортопедична гімнастика та ін.) та провести на занятті. Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 3. Розробити сценарії спортивних змагань «Веселі старту», підібрати та провести рухливі та спортивні ігри, руханки, фізкультхвилинки. Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 4. Розробити розгорнутий план-конспект туристичного переходу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15,16

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОГО НАПРЯМКУ В ЛІТНІЙ ОЗДОРОВЧИЙ ПЕРІОД

Мета: Засвоєння особливостей організації діяльності з природничо-екологічного напрямку в літній оздоровчий період в ЗДО.

Професійна спрямованість: знання даного розділу дозволять ефективно планувати та організовувати різні форми природничо-екологічної діяльності в літній оздоровчий період.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватись до обговорення питання «Особливості природничо-екологічного розвивального середовища на території ЗДО та залучення до трудової діяльності (екологічна стежка, город, квітники, метеорологічний майданчик, куточок природи)».

Завдання 2. Підготуватись до обговорення питання «Організація спостереження за об'єктами та явищами природи». Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 3. Розробити та провести гру-квест природоохоронного спрямування.

Завдання 4. Розробити та провести захід екомодя «Друге життя покидьковим матеріалам».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 17, 18

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМКУ В ЛІТНІЙ ОЗДОРОВЧИЙ ПЕРІОД

Мета: вчитися планувати та організовувати художньо-естетичну діяльність в ЗДО в літній оздоровчий період.

Професійна спрямованість: знання даного розділу дозволять включати в образотворчу діяльність різні види матеріалу, використовувати нестандартні техніки художньо-зображувальної діяльності в літній оздоровчий період в ЗДО.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватись до обговорення питання «Організація образотворчої діяльності з використанням пластиліну, олівців; розфарбовування; конструювання з будівельного матеріалу, паперу, природного матеріалу».

Завдання 2. Підготуватись до обговорення питання «Нестандартні техніки художньо-зображувальної діяльності». Записати відеоролик для розміщення у телеграм каналі «Веселкове дитинство» .

Завдання 3. Ознайомитися з сучасними дитячими піснями, танцями і набути вмінь розучувати їх із дітьми.

Завдання 4. Організувати конкурс малюнків на асфальті «Дитяча мрія».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №19, 20.

ТЕМА: РОБОТА З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ В ЛІТНІЙ ОЗДОРОВЧИЙ ПЕРІОД

Мета: Засвоєння особливостей роботи з батьками дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період.

Професійна спрямованість: Знання даного розділу дозволять залучити батьків до організації літнього оздоровчого періоду дітей дошкільного віку.

Методичні вказівки до практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Розробити інструктаж з правил безпечної поведінки в природному, предметному й соціальному довкіллі, під час купання, походів, екскурсій, спортивних змагань.

Завдання 2. Розробити та провести тренінг для батьків «Безпечне літо дітей».

Завдання 3. Розробити сценарій гри «Тато, мама, я – дружня сім'я».

Завдання 4. Складіть план тривалої прогулянки на природу, або екскурсії дітей групи разом з батьками.

II. Рекомендована література

Базова

1. Інновації в дошкіллі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: Посібник на допомогу дошкільним працівникам / Калуська Л.В., Отрощенко М.В. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. - 376 с.
2. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Частина 5 / Упорядники: Грищенко А.А., Нерянова С.І., Панасюк Т.В. Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 168 с.
3. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Частина 6 / Упорядники: Грищенко А.А., Нерянова С.І., Панасюк Т.В. Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 168 с.
4. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи : [для студ. вищ. навч. закл. напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Н. М. Горопаха, Т. І. Поніманська. – 2-ге вид., випр. і допов. – К. : ВД «Слово», 2014. – 232 с.
5. Піроженко Т. План освітньо-виховної роботи з дітьми. – К.: Генеза, 2014. – 96 с.

Допоміжна

1. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма /наук. кер. К. Л. Крутій. – Запоріжжя: ЛПС, 2011. – 188 с.
2. Калуська Л.В. Бережемо здоров'я змалку / Л.В.Калуська.- Х.: Ранок-НТ, 2007.- 96с.
3. Крутій К.Л., Маковецька Н.В. Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів. – Запоріжжя: ЛПС ЛТД, 2000. – 124 с.
4. Програма «Дошкільникам – освіта для сталого розвитку» / Гавриш Н. В., Пометун О. І., Саприкіна О. В. – К.: Ліра, 2014
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – К. : Мандрівець, 2013. – 264 с.
6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2-х ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В.. (та ін.); наук.кер. О.Л.Кононко.– Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна, 2014 – 452 с.
7. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку “Впевнений старт” / О. О. Андрієтті, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г. Є. Іванова, Г. М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н. М. Романко, Н. А. Слущинська, Н. І. Трикоз. — Тернопіль: Мандрівець, 2013. — 104 с.

Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція // <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/nakaz-33-bazovyyu-komponent-doshk-osv.pdf>
2. Сайт Дитячого фонду ООН (UNICEF) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.unicef.org>

3. Устинова Н.Д. Компетентнісний підхід до формування здорового способу життя дітей [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi>

4. Дошкільне тіловиховання в літній період [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/2263-tilovychovannia>

III. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Папка-скарбничка «Організація діяльності за різними напрямками роботи на період літнього оздоровлення дітей» повинна включати:

1. Анкети, тести, ігри, творчі завдання та інші методики для вивчення і діагностики інтересів та здібностей дітей.

2. Календар літа. Виписати визначні та цікаві дати, народні та релігійні свята наступного літа.

3. До календаря літа підібрати матеріал для розповідей, бесід, екскурсій, конкурсів.

4. План-сітка на 21 день.

5. 5 різнопланових ігор.

6. 5 текстів та мелодій пісень.

7. 3 справи для дозвілля: вікторини, конкурси та ін.

8. Сценарні розробки 2 тематичних заходів: свята, КВК, шоу, концерт, фестиваль, театралізована вистава тощо.

9. 5-6 вправ ранкової гімнастики, 5-7 конкурсів для «Веселих стартів», 4-5 руханок.

10. Інструктаж з правил безпечної поведінки в природному, предметному й соціальному довіллі, під час купання, походів, екскурсій, спортивних змагань.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

№	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Виконання завдань практики	впродовж практики	35
2.	Виконання індивідуальних завдань	впродовж практики	10
3.	Оформлення звітної документації	впродовж практики	35
4.	Своєчасність подачі звітної документації	не пізніше трьох днів після завершення практики	10
5.	Захист практики	в день заліку	10
	Всього:		100

ДОДАТКИ

Додаток А

Організація освітньо-оздоровчої роботи в ЗДО влітку (методичні рекомендації)

Літо є найбільш сприятливим періодом для укріплення здоров'я, загартування та всебічного розвитку дітей. Для забезпечення успішного літнього відпочинку та оздоровлення дітей в умовах закладу дошкільної освіти (ЗДО) необхідно визначити *завдання роботи ЗДО на літо* та провести відповідну підготовчу роботу, яка передбачає:

- поповнення, поновлення матеріалів на теми „Поради лікаря Нехворійка”, „Рекомендації для дбайливих батьків”, „Загартування дітей влітку”, „На допомогу вихователям: працюємо влітку” тощо;
- забезпечення груп дидактичними іграми для занять з дітьми на вулиці;
- забезпечення груп іграшками для ігор з вітром, піском, водою;
- інструктаж з питань безпеки життєдіяльності дітей, пожежної безпеки, охорони праці працівників закладу;
- поновлення та фарбування обладнання на ігрових і спортивному майданчиках;
- заміна або завезення піску в пісочниці.

Згідно до визначених *завдань* роботи дошкільного закладу на літній оздоровчий період, необхідно скласти та своєчасно погодити в СЕС і управлінні (відділі) освіти *план роботи ЗДО на літній період*, який схвалюється педагогічною радою закладу й затверджується наказом директора/ завідуючого ЗДО.

У плані роботи ЗДО висвітлюються:

- робота методичного кабінету (проведення консультацій, практикумів, підвищення фахової майстерності педагогічних працівників, тематичні виставки методичної літератури, випуск газет, розробка примірного тематичного планування роботи з дітьми та ін.);
- організаційно-педагогічні заходи (підготовка та проведення свят, розваг, днів і тижнів здоров'я; участь у міських заходах);
- робота з охорони життєдіяльності дітей;
- аналіз та контроль ходу літнього оздоровлення;
- співпраця з батьками вихованців;
- робота медичного кабінету (медико-профілактичні, оздоровчі заходи; санітарно-просвітницька робота; бесіди з батьками; випуск санітарних бюлетенів);
- адміністративно-господарська діяльність.

Завдяки чіткому плану забезпечується систематична, раціональна й ефективна робота всіх підрозділів, служб дошкільного навчального закладу, можливість поетапно реалізувати завдання підготовки закладу

до нового навчального року, покращити рівень оснащення педагогічного процесу та підготовленості кадрів.

Наприкінці травня доцільно провести збори колективу ЗДО, консультації для вихователів та спеціалістів закладу з питань здійснення роботи в оздоровчий період (специфіка роботи з дітьми влітку з розвитку рухів, загартування, ознайомлення з рідною природою, безпеки життєдіяльності тощо).

Працівникам ЗДО необхідно організувати цілоденне перебування дітей на свіжому повітрі, відповідну віку тривалість сну і різних видів відпочинку. Тому, що повітря, сонце, вода, підвищення рухової активності дітей, збагачення їхнього харчування свіжими фруктами, овочами, ягодами – усе це забезпечує позитивний вплив на стан здоров'я дошкільників. При цьому необхідно пам'ятати про наявність відповідних температурному режиму та стану погоди одягу, взуття та головних уборів у дітей, забезпечення протягом дня повітряного та водного режиму дітей дошкільного віку.

Виключенням є такі несприятливі умови як:

- сильний вітер;
- температура повітря більше 35°C у затінку;
- злива, гроза;
- підвищений радіаційний фон тощо.

Основна мета роботи вихователя в літні місяці полягає у забезпеченні оздоровлення, збереження життя дітей та організації активної, змістовної, різноманітної та цікавої для них діяльності, під час якої формується дитячий колектив, засвоюються правила та виховуються позитивні навички культурної поведінки, накопичуються уявлення про навколишній світ та оточуюче середовище.

Робота з дітьми в літній оздоровчий період здійснюється відповідно до перспективного плану роботи на місяць або квартал, який передбачає *організацію життєдіяльності дітей протягом дня, проведення організаційно-педагогічної роботи, загартовуючих заходів з дітьми на тиждень, роботу з батьками*, та календарного плану роботи з дітьми на день/ тиждень (два тижні – для груп дітей раннього віку). Форма планування обирається педагогами закладу та схвалюється педагогічною радою ЗДО (за режимними моментами, сферами життєдіяльності, лініями розвитку, графічна, текстова та ін.).

Дорослому необхідно забезпечити чергування спокійної та рухливої діяльності дітей, правильний розподіл фізичного навантаження протягом усього дня при умові дотримання наступної примірної структури: спокійна самостійна ігрова, пізнавальна діяльність дітей (спостереження, досліди), бесіди, екскурсії, організовані рухливі ігри, ігри з елементами спорту, спортивні розваги, спокійна самостійна ігрова діяльність, праця, самосійна художня діяльність.

Послідовність та термін різних видів діяльності потрібно змінювати із врахуванням певних умов: погода, вік дітей та характер передуючої діяльності.

Ранковий прийом дітей є найбільш сприятливим часом для введення дітей у загальний ритм життя дошкільного закладу, створення життєрадісного настрою.

У ранковий час доцільно передбачити *індивідуальну роботу*, організацію *ігрової діяльності*, *бесіди* з невеликою групою дітей та окремими малюками, *спостереження* за об'єктами та явищами природи, *трудових доручень (чергування)*, *різноманітної самостійної діяльності*.

Плануючи *індивідуальну роботу з дітьми*, необхідно вказати конкретні імена вихованців та її мету, матеріал (за потребою).

Чергування дітей не фіксуються у плані щоденно (один раз на два-три дні, тиждень). Разом з тим, планується ведення нового виду чергування, ускладнення в обов'язках чергового або зміни умов чергування.

Вихователь планує та організовує різноманітну самостійну діяльність дітей за їхнім вибором: образотворчу діяльність з використанням пластиліну, олівців; розфарбовування; конструювання з будівельного матеріалу, паперу, природного матеріалу тощо.

Обов'язково у плані відображається робота вихователя з питань прищеплення дітям *культурно-гігієнічних навичок*.

В ранкові години з дітьми організовують **навчально-пізнавальну діяльність (заняття)**:

- з фізичного розвитку – щоденно;
- з пізнавального розвитку природничий напрямок – 1 раз на тиждень; загально пізнавальний напрямок – 1 раз на тиждень;
- з художньо-естетичного розвитку музика – 1 раз на тиждень; малювання – 1 раз на тиждень; ліплення (або аплікація) – 1 раз на тиждень.

У ті дні, коли плануються **екскурсія в природу** чи **пішохідний перехід** заняття з фізкультури не проводиться.

Протягом дня з дошкільниками *організують*:

- ігри (з правилами, творчі, з природними матеріалами);
- різні види праці;
- спостереження;

забезпечують:

- самостійна художня діяльність (музична, образотворча, театралізована, конструктивна);
- самостійна пізнавальна діяльність;
- самостійна ігрова діяльність.

Також з дітьми проводиться різноманітна *трудова діяльність*:

- прибирання групової кімнати;
- ремонт книг, посібників, настільно-друкованих ігор;
- прання лялькової білизни, носовичків, стрічок;
- виготовлення іграшок-саморобок;
- праця в природі.

Для організації плідної життєдіяльності дітей необхідно продумати не тільки умови для виникнення самодіяльності та розвитку сюжетно-рольових, творчих ігор, але й прийоми навчання дітей ігровим діям, мотивацію трудової діяльності тощо.

У календарному плані вихователь визначає атрибути та іграшки, що потрібні для певної гри. Опосередковане керівництво такими іграми доцільно здійснювати шляхом читання художніх творів та бесід за їхнім змістом.

Оздоровчий вплив перебування на свіжому повітрі залежить від правильно організованої рухової активності дошкільників, яка в організованих формах діяльності повинна складати не менш ніж 50% всього об'єму добової рухової активності, а під час прогулянок за територію дошкільного навчального закладу – 35-40%.

У цей час з ними проводять рухливі/ спортивні ігри та розваги, у яких беруть участь усі діти групи. Тому їм пропонуються вже знайомі ігри. Нові вводяться та розучуються на фізкультурних заняттях. Вихователю необхідно пам'ятати, що не примусова активна участь дітей у такій грі створює у них радісний настрій та забезпечує її педагогічний, оздоровчий ефект. Для забезпечення оптимальної рухової активності дітей старшого дошкільного віку педагогам доцільно використовувати різні організовані форми занять фізичними вправами: рухливі ігри, спортивні вправи з елементами змагань, а також пішохідні прогулянки, екскурсії, прогулянки по маршруту (туризм).

Плануючи діяльність дітей необхідно передбачити цікаву ігрову форму проведення *індивідуальної роботи*.

Проведення загартовуючих заходів, вправ та ігор доцільно здійснювати на майданчиках, використовуючи наявне обладнання (басейн стаціонарний, надувний тощо) та простір. Тематика ігор повинна відповідати сезону.

Основне місце у *другу половину дня* займає різноманітна ігрова діяльність дітей. Планування роботи з організації сюжетно-рольових ігор з дітьми молодшого дошкільного віку має певні особливості: у календарному плані вихователь молодшої та середньої групи відображає не тільки створення умови для розгортання сюжетно-рольових ігор, але й прийоми навчання дітей діям з іграшками, показ певних ігрових дій, власну участь в іграх дітей. А вихователь дітей старшого дошкільного віку занотовує у плані прийоми, що стимулюють дітей до самостійності:

вибір теми гри, розподіл ролей, встановлення позитивних, дружніх взаємин тощо.

Доцільними будуть розваги, які можна провести на свіжому повітрі: ляльковий, настільний театр; дитячі концерти; спортивні, музичні, літературні дозвілля; читання художньої літератури з подовженням, розповідання казок та ін.

Зміст *вечірніх прогулянок* потрібно планувати з врахуванням усієї діяльності дітей протягом дня. Плануються спостереження, ігри, праця, фізичні вправи та рухливі ігри малої рухливості.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ НА ЛІТНІЙ ПЕРІОД В ЗДО

№	Режимні моменти	Ясельна група	Післяшкільна група	Середня група	Старша група
1.	Ранкова зустріч дітей, ігри, ранкова гімнастика	7.30-8.00	7.30-8.10	7.30-8.20	7.30-8.30
2.	Сніданок	8.15-8.45	8.20-8.50	8.25-8.50	8.30-8.50
3.	Ігри, підготовка до навчальної діяльності	8.45-9.00	8.50-9.00	8.50-9.00	8.50-9.00
4.	Організована навчально-пізнавальна діяльність	9.00-9.30	9.00-9.40	9.00-9.25 9.30-9.55	9.00-9.30 9.35-10.05
5.	Підготовка до прогулянки, прогулянка	9.30-11.30	9.40-12.00	9.55-12.20	10.05-12.35
6.	Повернення з прогулянки, підготовка до обіду	11.15-11.30	12.00-12.15	12.20-12.35	12.35-12.45
7.	Обід, підготовка до сну	11.30-12.00	12.15-13.00	12.35-13.00	12.45-13.10
8.	Сон	12.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.10	13.10-15.20
9.	Поступовий підйом, загартовуючі процедури	15.00-15.20	15.00-15.20	15.10-15.30	15.20-15.40
10.	Прогулянка, ігри, СХД, індивідуальні заняття, повернення з прогулянки	15.20-16.20	15.20-16.20	15.30-16.30	15.40-16.40
11.	Вечеря	16.30-16.50	16.35.-16.55	16.40-17.00	16.50-17.05
12.	Прогулянка, повернення дітей додому	17.00-18.00	17.00-18.00	17.00-18.00	17.05-18.00

ЗМІСТ РОБОТИ З ДІТЬМИ НА ТИЖДЕНЬ

Дні тижня	Зміст роботи
Понеділок <i>Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі»</i>	ДЕНЬ ПРИРОДИ Плануються праця в природі (в куточку природи, на городі, у квітнику), збір рослин для гербарію, насіння, спостереження, дослідницько-пошукова діяльність, виготовлення поробок з природного матеріалу.
Вівторок <i>Освітня лінія «Особистість динити»</i>	ДЕНЬ ЗДОРО'Я Плануються розваги, свята (тематичні та спортивні), ігри-естафети, пішохідні, туристичні переходи.
Середа <i>Освітня лінія «Дитина в світі культури»</i>	ДЕНЬ ТЕАТРУ Планування різних видів театральної діяльності: ляльковий театр, театр на фланелеграфі, пальчиковий театр, театр іграшок, театралізована діяльність.
Четвер <i>Освітня лінія «Дитина в соціумі»</i>	ДЕНЬ КНИГИ Плануються читання улюблених казок, оповідань, віршів; проведення літературних вікторин; праця в „Книжковій майстерні”, перегляд бібліотечки дошкільника, її постійне поновлення та поповнення.
П'ятниця <i>Креативний розвиток</i>	ДЕНЬ ТВОРЧОСТІ Плануються різні види образотворчої діяльності, СХД, конструювання з паперу, виготовлення поробок з покидькового матеріалу, ігри-драматизації, ручна праця.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ

Група	Ясельна (від 3-4 до 10-15 хв.)	II молодша (від 3-4 до 15-20 хв.)	Середня (від 3-4 до 22 хв.)	Старша (від 3-4 до 22 хв.)
Повітряні, сонячні ванни	10.00-11.00 16.00-16.20	10.00-11.00 15.50-16.20	10.30-11.30 15.30-16.30	10.30-11.30 15.40-16.40
Миття, обливання ніг	11.15-11.30	12.00-12.15	12.20-12.35	12.35-12.45
Водні процедури	15.00-15.20	15.00-15.20	15.10-15.30	15.20-15.40

Додаток В

Діяльність дошкільних навчальних закладів у літній період спрямовується на організацію змістовного, різноманітного буття з метою оздоровлення дітей, забезпечення їхнього активного відпочинку, закріплення, уточнення, розширення запасу набутих упродовж навчального року знань, уявлень про навколишній світ і самих себе, збагачення досвіду застосування практичних умінь, навичок у процесі різних видів дитячої діяльності.

1. Модель **календарного планування** освітньої роботи з дітьми може бути різною: **за режимними моментами, видами діяльності, лініями розвитку** тощо.

2. Календарне планування повинно відображати поєднання **різних видів і форм організації:**

- ігрової,
- рухової,
- пізнавальної,
- предметно-практичної,
- комунікативно-мовленнєвої,
- художньої діяльності у чергуванні з побутовими процесами.

3. Календарне планування освітньої роботи здійснюється на тих самих підставах, за такими ж вимогами, що й упродовж усього навчального року, **помісячно.**

4. Календарному плануванню освітньої діяльності на кожен день передуює **перспективне планування:**

- комплексів ранкової гімнастики;
- комплексів гімнастики після денного сну;
- загартовувальних заходів (із зазначенням назв процедур і норм загартування);- форм роботи з батьками (із зазначенням назви заходу, теми і дати проведення)

5. **Календарний план роботи передбачає планування навчально-пізнавальної діяльності різного спрямування:**

- фізичного;
- художньо-естетичного (музичні, образотворчі, мовленнєві заняття);
- пізнавального (в тому числі і природничі);
- мовленнєвого

6. **Протягом літнього періоду** доцільно планувати тематичні, комплексні та інтегровані заняття, спрямовані на закріплення, використання дітьми набутих знань, умінь і навичок у практичній діяльності.

7. **Щотижня доцільно планувати**

екскурсії, цільові прогулянки або прогулянки-походи (дитячий туризм) за межі дошкільного закладу (заняття з фізкультури у цей день не проводяться).

8. У ранкові години (до сніданку) можуть проводитися такі види і форми роботи з дітьми:

- бесіди;
- індивідуальна робота;
- спостереження;
- дидактичні ігри;
- рухливі ігри (малої і середньої рухливості);
- конструктивно-будівельні ігри;
- трудові доручення, чергування;
- самостійна діяльність;
- робота із прищеплення навичок самообслуговування.

9. Упродовж дня з дошкільниками організуються ігри:

- сюжетно-рольові;
- конструктивно-будівельні;
- драматизації, театралізації;
- дидактичні словесні;
- з іграшками, предметами, картинками;
- настільно-друковані;
- інтелектуальні;
- рухливі сюжетні і безсюжетні, з елементами спортивних ігор та вправ (футболу, баскетболу, городків, бадмінтону, катання на самокатах і велосипедах);
- ігри з водою і піском.

10. При організації життєдіяльності дітей у першу та другу половини дня передбачається також проведення:

- різних видів праці (у природі, самообслуговування, господарсько-побутова, ручна/художня);
- дослідів та спостережень на майданчику, вулиці, у куточку природи, лісі, полі, на луках тощо;
- самостійної ігрової, художньої, рухової, пізнавальної, комунікативної діяльності;
- індивідуальної роботи з окремими вихованцями чи підгрупами по 2-4 дитини за різними змістовими напрямками освітньої роботи;
- читання, розповідання, інсценування творів художньої літератури, бесіди на морально-етичні, побутові, особистісні теми;
- різноманітних розваг: показ вистав у ляльковому, настільному, інших видах театру; дитячі концерти; фізкультурні, музичні, літературні дозвілля тощо.

11. У літній період значна увага приділяється плануванню і проведенню освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей:

- правил дорожнього руху;

- правил поведінки на вулицях, у транспорті, при зустрічах із незнайомими людьми;
- правил безпечної поведінки під час відпочинку на сонці, води, у лісі;
- правил користування електричними і газовими приладами;
- правил запобігання харчовим отруєнням і кишковим інфекціям та ін.